

GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

Pagājuši 20 gadi
kopš Romas
pāvesta vizītes
Aglonā

4. lappusē

Sargājiet
savu veselību!

8. lappusē

Gardā un
nāvējošā
sēņu
daudzveidība

9. lappusē

Izglītības un zinātnes ministrs Riebiņu un Preiļu novados

● Izglītības un zinātnes ministru Vjačeslavu Dombrovski Riebiņu novada Riebiņu vidusskolā sagaida skolas direktore Ineta Anspoka (no kreisās). Foto: A.Šņepsts

13. septembrī Riebiņu un Preiļu novadus darba vizītē apmeklēja izglītības un zinātnes ministrs Vjačeslavs Dombrovskis. Ministra vizīte sākās ar Riebiņu novada Siļukalna pamatskolas apmeklēšanu.

Pēc tam Vjačeslavs Dombrovskis ieradās Riebiņu vidusskolā, kur tikās ar novada skolu direktoriem un pedagogiem. Par skolas dzīvi ciemiņiem pastāstīja skolasparlamentā vadītāja Laura Golubeva, uzstājās arī skolas folkloras kopa «Jumalāni», gan dziedot, gan dejojot, gan arī izdancinot ministru un viņu pavadošos ministrijas darbiniekus.

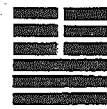
No Vjačeslava Dombrovskā uzstāšanās Riebiņu vidusskolā, tiekoties ar novada pedagogiem

Vjačeslavs Dombrovskis pastāstīja par savu veikumu kopš stāšanās ministra amatā. Izdevies panākt, lai varētu vairāk maksāt tiem pedagogiem, kas strādā nelielajās lauku skolās, kurās izglītojamo skaits ir mazāks nekā simts. Riebiņu novadā vairums skolu ir tieši

šādas. Vairāk maksās arī tiem pedagogiem, kas māca bērnus ar īpašām vajadzībām. Tas nav daudz, teica ministrs, tomēr dos iespēju kaut nedaudz izlīdzināt skolotāju algu lielo nevienlīdzību. Šogad pirmo reizi izdevies, sākot ar 1. septembrī, ieviest pilnīgu valsts un pašvaldību finansētu apmaksu par mācību līdzekļiem. Diemžēl ne visām pašvaldībām pietiek naudas, lai skolēnus nodrošinātu ar mācību līdzekļiem. Šādā nolūkā jāizmanto pašvaldību izlīdzināšanas fonds, tāpēc Izglītības un zi-

ņātnes ministrija (IZM) šo lietu grasās aktualizēt, kad būs attiecīgi likumprojekti no Finanšu ministrijas un no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas. Atrisināts arī savulaik samilzušais jautājums par sešu miljonu latu iztrūkumu pedagogu algām. Valdība šo naudu izglītības nozarei tika piešķirusi, bet diemžēl bija sanācis ne visai smuki. Piešķirti arī līdzekļi, lai no nākamā gada 1. septembra palielinātu minimālo līkmi līdz 295 latiem. IZM savukārt uzskata, ka algas palielinājums būtu vajadzīgs ne vien vispārīgajām skolām, bet arī profesionālās izglītības pedagogiem, kā arī nepieciešams atrast finansējumu, lai piemaksas par pakāpēm varētu saņemt visi pedagogi, kas ieguvuši augstākas pakāpes, piedaloties Eiropas Sociālā fonda projektā.

Turpinājums 6. lappusē.

ISSN 1407-9321

NEAIZMIRSTIET

ABONĒT

«NOVADNIEKU»

oktobrim un pārējiem
šī gada mēnešiem.

ZIŅAS

Energijas diena Līvānos

19. septembrī Līvānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā notiks enerģijas dienas vides tēmu prezentācija. Programmā paredzētas vairākas tēmas. Ievaddaļā ar tēmu «Efektīva elektroenerģijas izmantošana sadzīvē» uzstāsies akciju sabiedrības «Latvenergo» energoefektivitātes centra pārstāvji.

Tālākajā darba kārtībā paredzētas tēmas: «Ilgtspējīga bioenerģijas izmantošana pašvaldībā un mājāsaimniecībā» — uzstājas Selina Vancāne, SIA «Vides investīciju fonds» projekta «Bioenergy Promotion» vadītāja; «Saules enerģijas izmantošanas iespējas ēku energoefektivitātes uzlabošanā» — Raivis Skerstens, SIA «S un Investments»; «Ēku siltināšanas sistēmas un materiāli — siltināšana, uzraudzība, problēmas un risinājumi» — Edgars Strauts, SIA «Ēkas siltināšana»; «Ilgtspējīgas enerģētikas ricības plāni» — pašvaldības un enerģētikas sektoru pārstāvju sadarbība — Ainārs Gulbinskis, Zemgales reģionālās enerģētikas aģentūra; «Līvānu novada pašvaldības pieredze vides saudzēšanas projektu ieviešanā» — Ivetā Dobeļe, Līvānu novada domes investīciju un projektu nodaļas vadītāja; «Līvānu skolēnu pētījums par skolas energoefektivitāti»; «Atkritumu apsaimniekošanas process Līvānu novadā» — uzstājas Edvīns Štolcers, SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» pārstāvis.

Eiropas mobilitātes nedēļa

Aktīva dzīvesveida cienītāji aicināti piedalīties ikgadējās Eiropas mobilitātes nedēļas pasākumos Līvānos no 16. līdz 20. septembrim. Kā informēja Līvānu novada aktīvā tūrisma centra vadītāja Astērija Vucēna, šodēļ notiek akcijas «Uz skolu ar velosipēdu» un «Uz darbu ar velosipēdu». Skolās 1. — 6. klašu skolēniem notiek izglītojošas prezentācijas par apkārtējās vides saudzēšanu. Savukārt 19. septembrī sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības departamentu visiem, kuri sasnieguši 12 gadu vecumu, būs iespēja kārtot velo tiesības bez maksas. Līdzī nepieciešama fotogrāfija un personu apliecinošs dokuments. No 19. līdz 25. septembrim skolās norisināsies skolēnu radošo darbu konkurss un izstāde «No it kā nekā — skat, kā!».

Aktīva dzīvesveida un vides izglītības pasākumu laikā Līvānos 19. septembrī notiks arī Daugavpils Universitātes sistemātiskās bioloģijas institūta izglītojošs pasākums — mobilā «Zaļā laboratorija». No pulksten 12.00 līdz 16.30 saskaņā ar grafiku tiek gaidīti novada skolu skolēni, bet no pulksten 17.00 līdz 18.00 «Zaļo laboratoriju» varēs apmeklēt ikviens novada iedzīvotājs. «Zaļā laboratorija» darbosies pie aktīvā tūrisma centra Domes ielā 1b, Līvānos.

REKLĀMA

LAFIKO.IV

Mums 20 gadi!

Esam samazinājuši aizdevuma procentus!

KREDĪTI PENSIONĀRIEM

līdz 75 gadu vecumam

NAUDA JEBKURAM MĒRKĪM!

Preiļi, Raiņa bulv. 21, 7. kabinets (1. stāvs)
otrdiena 9.30 – 15.00

65320077, 65421026, 26773714

Aizņemties atbildīgi, izvērtējot savas iespējas!

NACIONĀLĀS ZINĀS

Šoruden Frankfurtē notiekošās ECB Eiropas kultūras dienas veltītas Latvijai

Oktobri un novembrī Vācijā, Frankfurtē notiks Eiropas Centrālās bankas (ECB) kultūras dienas, kas šogad veltītas Latvijai. Ikgadējo ECB Eiropas kultūras dienu mērķis ir atzīmēt kultūru kā «Eiropas mājas» pamatu un izcelt Eiropas Savienības dalībvalstu kultūras dažādību. Ik gadu kādai citai valstij ir iespēja ECB galvenās mītnes pilsētā Frankfurtē demonstrēt izcilus sava kultūras mantojuma piemērus. Šogad šis uzdevums uzticēts Latvijai, tādējādi no oktobra vidus līdz novembra vidum būs iespēja iepazīties ar Latvijas kultūras bagātību — mūziķu sniegumu, Latvijā tapušām filmām, izstādēm u.c. Saskaņā ar ECB mājaslapā publicēto programmu Latvijas kultūras dienas Frankfurtē 16. oktobri atklās klasiskās mūzikas koncerts, kur uzstāsies Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris, Valsts akadēmiskais koris «Latvija», vijolniece Baiba Skride, pianists Reinis Zariņš, ērģelnieks Aigars Reinis. Koncertu diriģēs Ainārs Rubiķis. Kultūras dienas noslēgsies 15. novembrī ar mūsdienīgu kameramūzikas koncertu, kurā uzstāsies «Sinfonietta Rīga» diriģenta Normunda Šnē vadībā, Latvijas Radio koris Sigvarda Kļavas vadībā un čelliste Kristīne Blaumane. ECB kultūras dienu laikā notiks arī vairāki citi koncerti. Frankfurtes kultūras dienu laikā būs skatāma mūsdienīgu Latvijas fotogrāfijas izstāde, programmā iekļauta Jaunā Rīgas teātra izrāde «Garā dzīve», kā arī tiks demonstrētas Latvijā tapušas filmas. Paredzēti arī lasījumi no kinozinātnieces Valentīnas Freimanis atmiņu grāmatas «Ardievu, Atlantīda». Iepriekš ECB kultūras dienas veltītas Portugālei, Polijai, Ungārijai, Austrijai, Grieķijai, Eiropas Savienībai, Rumānijai, Nīderlandei, Itālijai un Francijai.

LNB ēkas būvdarbi būs jāpabeidz līdz 2014. gada beigām

Saeimas deputāti 12. septembrī galīgajā lasījumā pieņēma likuma grozījumus, kas nosaka, ka Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) jaunās ēkas būvdarbi būs jāpabeidz līdz 2014. gada 31. decembrim. LNB projekta īstenošanas likuma pašreizējā redakcijā ir noteikts, ka LNB projekts īstenojams līdz 2013. gada 31. decembrim. Lai «Gaismas pils» projekts būtu pabeigts, nepieciešama LNB ēkas būvdarbu pabeigšana un nodošana ekspluatācijā, LNB infrastruktūras pirmās kārtas objektu būvdarbu pabeigšana un nodošana ekspluatācijā, LNB aprīkošana ar mēbelēm un iekārtām, kā arī LNB pārcelšanās uz jauno LNB ēku un grāmatu krājuma pārvietošana. Līdz 2014. gada 30. aprīlim jāpabeidz apkārtējās teritorijas labiekārtošanas un apzaļumošanas darbi un tehniskās ēkas iekšējās apdares darbi.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.
Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pāpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Galvenā audzināšanas grūtība ir - iemācīt bērnus nesekot
vecāku piemēram.*

Aleksandrs Kuličs

Saeima latu nomaiņai pret eiro galīgajā lasījumā pieņem grozījumus 60 likumos; konceptuāli atbalsta 56 likumprojektus

Saeima 12. septembrī galīgajā lasījumā kā steidzamus pieņēma grozījumus 60 likumos un konceptuāli pirmajā lasījumā atbalstīja 56 likumprojektus, kas paredz latu nomaiņi pret eiro, informē Saeimas Preses dienests.

Grozītajos likumos vārds "lats" aizstāts ar vārdu "euro", savukārt, ņemot vērā Euro ieviešanas kārtības likumā noteikto noapaļošanu, vairākos likumos minētās summas no latiem uz eiro konvertētas precīzi pēc matemātikas principiem. Piemēram, likumā "Par vieglo automobiļu un motociklu nodokli" noteiktā nodokļa likme viegļajiem automobiļiem ar motora tilpumu virs trīs tūkstošiem kubikcentimetru līdzšinējo 600 latu vietā no nākamā gada būs 853,72 eiro.

Savukārt virknē likumu minētās summas konvertētas un papildus pārrēķinātas, noapaļojot gan uz augšu, gan uz

leju līdz veselīem vieniem, pieciem, desmitiem, simtiem vai attiecīgi tūkstošiem eiro un par labu privātpersonai. Piemēram, līdzšinējais naudas sods par strādāšanu bez darba atļaujas, kas patlaban paredzēts no simt līdz piecīsim latiem, turpmāk pēc konvertācijas un noapaļošanas uz leju būs robežās no simt četrdesmit līdz septiņsimt eiro.

Ņemot vērā, ka no nākamā gada Latvijas Banka emitēs tikai eiro un vairs nenoteiks ārvalstu valūtu oficiālo kursu, pirmajā lasījumā atbalstīti grozījumi likumā "Par grāmatvedību", kas nosaka, ka grāmatvedībā turpmāk būs jāizmanto Eiropas Centrālās bankas publicētais eiro atsauces kurss. Grāmatveži varēs arī izmantot pasaules finanšu tirgus atzīta finanšu informācijas sniedzēja publicēto valūtas tirgus kursu attiecībā pret eiro.

Savukārt saistībā ar pāreju no latiem uz eiro konceptuāli atbalstītie grozījumi likumā "Par akcīzes nodokli" paredz, ka no nākamā gada 1. janvāra no apgrozi-

bas nevajadzēs izņemt tās cigaretes, kuru marķējumā līdzšinējā maksimālā cena norādīta latos. Šādas cigaretes tirdzniecības vietām varēs piegādāt līdz šī gada 31. decembrim un tirgot neierobežoti ilgi, bet pārvietot starp noliktavām — līdz šī gada 15. decembrim.

Atbildīgās Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšsēdētājs Jānis Reirs uzsver, ka "Saeima jau 60 likumprojektus varēja pieņemt galīgajā lasījumā, jo, caurlūkojot tos komisijā, ne deputātiem, ne ekspertiem, ne arī Saeimas Juridiskajam birojam iebildumu nebija. Savukārt grozījumus Latvijā ievēlēto Eiropas Parlamenta deputātu darbības finansēšanas kārtības likumā pēc atbildīgās komisijas lūguma Saeima noraidīja, jo šo deputātu darbu apmaksā Eiropas Parlaments".

Konceptuāli atbalstītos un par steidzamiem atzītos grozījumus 56 likumos latu nomaiņai pret eiro Saeimā otrajā galīgajā lasījumā plānots izskatīt 19. septembrī.

Juridiskā komisija rosina atteikties no administratīvā aresta par sīko huligānismu un kūlas dedzināšanu

Saeimas Juridiskā komisija 11. septembrī nolēma rosināt likumdevēju atteikties no administratīvā aresta administratīvo pārkāpumu lietās par sīko huligānismu un kūlas dedzināšanu. To paredz komisijas deputātu otrajam lasījumam vienbalsīgi atbalstītie grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (APK).

"Septembra beigās Saeimā tiek organizēta plašāka diskusija par iespējam pilnībā atteikties no administratīvā aresta kā sankcijas administratīvo pārkāpumu lietās. Smagi administratīvie pārkāpumi nereti tiek skatīti tiesā kā "mazās krimināllietas", un ir atšķirīgi viedokļi par to, vai šāda pieeja ir pareiza. Taču jau šodien deputāti lema atteikties no aresta piemērošanas par atsevišķiem pārkāpumiem, ņemot vērā

arī problemātisko šī soda piemērošanu un salīdzinoši lielās aresta īstenošanas izmaksas, kas gulstas uz nodokļu maksātāju pleciem," uzsver Juridiskās komisijas priekšsēdētāja Ilma Čepāne.

Patlaban par sīko huligānismu un kūlas dedzināšanu paredzēts naudas sods vai administratīvais arests, kuru piemēro tiesa. Policijas darbiniekiem, iespējams, šajās lietās ir dota pārmērīga rīcības brīvība — piemērot naudas sodu vai nosūtīt lietu izskatīšanai tiesā, un tas rada korupcijas un ļaunprātīgas izmantošanas riskus, komisijas sēdē uzsvēra deputāti.

Kā norādīja komisijas deputāts Andrejs Elksniņš (SC), šādās situācijās policijai nav kritēriju, pēc kuriem vērtēt, vai lēmums policistam jāpieņem pašam, vai tomēr lieta būtu sūtāma iztiesāšanai tiesā, un šādas situācijas varētu dot pamatu konstitucionālai sūdzībai. Turklāt, kā apliecināja Tieslietu ministrijas pārstāvji, tikai retos gadīju-

mos tiesa, skatot šīs lietas, piespiež administratīvo arestu.

Ņemot vērā, ka par sīko huligānismu vairs nebūs iespējams piemērot administratīvo arestu, tiesībsargājošajām iestādēm būs jāmaina ierastā prakse un biežāk jāvērtē, vai nopietna sabiedriskā miera traucēšana nav traktējama kā Krimināllikuma pārkāpums, pauda deputāts Andrejs Judins (Vienotība).

Naudas soda apmēru par abiem pārkāpumiem plānots saglabāt līdzšinējā apmērā — par sīko huligānismu no 50 līdz 250 latiem, bet par kūlas dedzināšanu — no 200 līdz 500 latiem.

APK grozījumi paredz būtiskas izmaiņas arī attiecībā uz maksāšanas, zvejas, kā arī nēgu un vēžu pirkšanas, pārdošanas, glabāšanas un transportēšanas noteikumu pārkāpumiem.

Par grozījumiem Administratīvo pārkāpumu kodeksā divos lasījumos vēl jālemj Saeimai.

VUGD INFORMĀCIJA

Preiļos izcēlies paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks

Paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks naktī no svētdienas uz pirmdienu bija izcēlies Preiļos, ziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste Viktorija Šembele.

Paaugstinātas bīstamības ugunsneļāme notikusi Preiļos, Celnieku ielā. Pulksten 02.29 VUGD saņēma infor-

mācija, kas saimniecības ēkā ir izcēlies ugunsgrēks. Ierodoties notikuma vietā, ugunsdzēsēji glābēji konstatēja, ka saimniecības ēkas jumts jau deg lielā platībā. Liesmas bija pārmetušās arī uz dzīvojamo māju, kurai blakus bija piebūvēta degošā ēka.

Ugunsgrēks tika lokalizēts tikai pēc pulksten 9.00. VUGD speciāliste ziņo, ka dzēšanu apgrūtināja ēku ciešā apbūve. Saimniecības ēka dega 250 kvadrātmetru platībā, bet šķūnis — 10

kvadrātmetru platībā. Uguni sadega viena vieglā automašīna. Pēc uguns lokalizācijas tika turpināta konstrukciju nojaukšana un ūdens liešanas darbi, lai ugunsgrēku pilnībā likvidētu.

Aizvadītajās brīvdienās, laikā no 14. septembra rīta līdz 16. septembra rītam VUGD saņēma pavisam 87 izsaukumus. Kopumā dzēsti 44 ugunsgrēki, veikti 30 glābšanas darbi, bijuši arī 13 maldinoši izsaukumi. Uguni gājis bojā viens cilvēks.

Lauksaimnieku organizācija iebilst pret subsīdiju aplikšanu ar nodokli

10. septembrī Ministru kabineta sēdē tika skatīts jautājums par grozījumiem likumā "Par uzņēmuma ienākuma nodokli" un likumā "Par ledzīvotāju ienākuma nodokli". Finanšu ministrijas izstrādātie grozījumi paredz, ka no 2017. gada ar uzņēmuma ienākuma nodokli (UIN) un ledzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) tiks aplikti ieņēmumi no Eiropas Savienības (ES) un valsts atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Lauksaimnieku nevalstiskās organizācijas – Zemnieku saeima (ZSA), Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) un Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) iebilst šim priekšlikumam un aicina valdību šo nodokļu ieviešanu atlikt līdz 2021. gadam, kad sāksies nākamais plānošanas periods ES.

Lauksaimnieku organizācijas norāda, ka šī gada februārī pēc ES līderu vienošanās, kurā nolēma, ka tiešo maksājumu līmenis Latvijai tikai 2019. gadā sasniegs aptuveni 80% no ES vidējā maksājuma līmeņa, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 14. februārī tikšanās laikā ar lauksaimniekiem apsolīja, ka kompensēs ES tiešmaksājumu bilanci Latvijai ar nacionālajiem resursiem – nodokļu politiku un administratīvā sloga mazināšanu. Solījums paredzēja nodokļu atvieglojumus līdz pat 2019. gadam.

ZSA, LOSP un LLKA ir neizpratnē, kāpēc pašreiz šie atvieglojumi tiek noteikti vien līdz 2017. gadam? Lauksaimnieku organizācijas aicina valdību noteikt atvieglojumus līdz 2021. gadam, jo nacionālie līdzekļi ir ļoti nozīmīgs instruments, ar kura palīdzību, racionāli to plānojot un ieviešot, var nodrošināt lauksaimnieku konkurētspēju ES arī turpmāk.

Zemnieku saeimas priekšsēdētāja vietniece Maira Dzelzkalēja: "Cīņa par godīgiem tiešmaksājumiem bija ilgstoša un kopīga valdības un lauksaimnieku darbs. Dīvēl tas nevainojams ar izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tikai 2019. gadā Latvijas lauksaimniekiem tiešmaksājumi tuvosies Eiropas 80% un sasniegs kaimiņvalstu – Igaunijas un Lietuvas līmeni! Valdībai ir jāpilda sarunu noslēgumā apsolītais – visu iekšējo resursu izmantošana, tajā skaitā arī nodokļu politikas instrumenti, lai nodrošinātu mūsu lauksaimnieku konkurētspēju."

Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes valdes priekšsēdētājs Edgars Treibergs: "Latvijas lauksaimniekiem jau tā ir viszemākie atbalsta maksājumi uz visu pārējo ES dalībvalstu fona, taču Finanšu ministrija jau tagad ķeras klāt 2017. gada atbalsta maksājumiem, iekļaujot nodokļu aprēķinā. Šādus nepārdo-

mātus un sasteigtus lēmumus nedrīkstam pieņemt, jo vispirms ir jāsaprot, kādu atbalstu lauksaimnieki saņems nākotnē un vai vispār Latvijas lauksaimnieks ar šādiem spēles nosacījumiem spēs konkurēt ar citu valstu lauksaimniekiem."

Informācijai: patlaban Eiropas Savienības tiešo maksājumu vidējais līmenis, attiecinoši uz 2009. gada atbalsttiesīgo platību, Latvijā ir 95 EUR/ha jeb 34% no Eiropas Savienības vidējā līmeņa. Savukārt 2013. gada 8. februārī Eiropas Savienības līderu panāktā vienošanās paredz, ka Latvijas lauksaimniekiem līdz 2020. gadam tiešo maksājumu līmenis pakāpeniski sasniegs aptuveni 80% no ES vidējā maksājuma līmeņa. Līdz ar to Latvijas lauksaimniecības produkcijas ražotāji pašreiz saņem un arī turpinās saņemt mazākos Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai maksājumus.

Lauksaimnieki atbalsta biodegvielas piejaukuma palielināšanu fosilajai degvielai

Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija (LLKA) atbalsta Ekonomikas ministrijas ieceru no 2014. gada noteikt obligāto biodīzeldegvielas piejaukumu fosilajai degvielai 6,5% līdz 7% apjomā.

LLKA pārstāve Sabīne Puķe uzsver, ka plānotā piejaukuma īpatsvara procentuāla palielināšana nenodara kaitējumu lauksaimniecības tehnikai. Arī lielākajā daļā ES valstu šī prakse tiek īstenota veiksmīgi. Asociācijas pārstāvji aicina domāt plašāk, lai mazinātu Latvijas atkarību no fosilās degvielas. Kooperatīvās sabiedrības «Latrops» ģenerāldirektors Edgars Ruža: «Eiropas Savienībai principā nav savas saražotās dīzeldegvielas, mēs esam atkarīgi no citām valstīm un viņu uzstādījumiem. Šis nelielais pašu saražotais dīzeldegvielas daudzums 7% būtiski mazina ES val-

stu un tajā skaitā Latvijas atkarību no Krievijas un arābu valsts naftas resursiem. Būtiski arī, ka biodegvielas cena ir tāda pati vai pat zemāka nekā fosilajai degvielai.»

Latvijā šim nolūkam audzē rapsi. Tas veicina lauksaimniecībā izmantojamās zemes apsaimniekošanu un nodrošina divus līdz trīs tūkstošus darbavietu. Rapsis ir ļoti piemērots audzēšanai visā Latvijas teritorijā, īpaši Latgales reģionā. Pirms rapša ieviešanas zemnieki pārsvarā audzēja miežus, kviešus, rudzi, un nebija atrodama starpkultūra, kas veic augsnes uzlabošanu un irdināšanu.

Rapsis ir labākais augsnes sanitāraugs un melioratoraugs, jo tas uzlabo augsnes struktūru, atstāj augsni organisko masu, uzlabo ūdens un gaisa apmaiņu. Raugoties no tautsaimniecības viedokļa, rapsim ir teju neierobežots realizācijas tirgus: no tā tiek

ražota augstvērtīga augu eļļa, biodīzeldegviela, kā arī tas ir labs lopbarības proteīna avots. Šis proteīns ir ļoti svarīgs tieši piena lopkopībai, kuru dzīvnieki uzņem, uzturā lietojot rapšu raušus. Rapšu ražošanas blakusprodukts ir eļļa, kuras pārtikā nepatērētā daļa tiek izmantota biodegvielas ražošanai.

Lauku konsultāciju un izglītības centra Preiļu konsultāciju biroja vadītāja Māriete Vucenlādāne šajā sakarā min, ka ziemas un vasaras rapsi audzē arī Preiļu, Vārkavas un Riebiņu novadu zemnieki, kā arī lauksaimnieki citur Latgalē. Tomēr platības varētu būt lielākas. Lai gan zemnieki par kultūras ražīgumu nesūdzas un iekūlums parasti esot labs, sējumos pārsvars parasti ir graudaugiem. Raža uz vietas netiek pārstrādāta, to zemnieki pārdod lielajiem uzpircējiem, piemēram, sabiedrībai «Latrops» un citiem.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kastaņas bojā raibkode

● Tā izskatās zirgkastaņu raibkodes kāpuru sabojātās un nokaltušās lapas kokā pie Preiļu slimnīcas. Foto: L.Kirillova

Gan Preiļos, gan savās lauku mājās esmu ievērojusi, ka jau vasaras vidū sāka brūnēt kastaņas. Lapas sačervelējās un tagad ir pavisam nesmukas. Vai tā ir slimība, vai kāds kaitnieks piemeties. Šķiet, tā ir jau vairākus gadus. Ko par to saka speciālisti?

Acimredzot problēma ar kastaņiem nav tikai pie mums, bet arī citviet Latvijā, jo, meklējot atbildi lasītājam, skaidrojumu atradām Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) mājaslapā. Integritātes augu aizsardzības daļas vecākā referente Inta Jakobija teic, ka pie vainas ir zirgkastaņu raibkode (saukta arī par minējošo kodi).

Pirmo reizi šis kaitēklis konstatēts 1970. gadā Maķedonijā. 1989. gadā raibkode pēkšņi parādījās Austrijā, pēc tam konstatēta Beļģijā, Dānijā, Nīderlandē, Zviedrijā, Vācijā, Polijā, centrālās Eiropas valstīs, Itālijā, Francijā. Pēc 2002. gada tā tika manīta arī Baltijas valstīs un Krievijas rietumos.

Gadā attīstās divas līdz trīs raibkodes paudzes. Šovasar kli-

matiskie apstākļi attīstībai bija labvēlīgi. Oļas tiek sadētas lapu virspusē, kāpuri barojas ar audu sulu, vēlāk iegraujas lapās un izzalo. Uz lapām alojumi parādās kā plankumi ar tumšāku vidu. Stipru bojājumu rezultātā vasaras otrajā pusē plankumi saplūst un lapas nokalst.

Tiek uzskatīts, ka koku dzīvotspēju šie bojājumi nevar būtiski iespaidot. Galvenais kaitējums ir neestētiskais izskats.

Kā ar raibkodi cīnīties? Viens no kaitēkļa galvenajiem ierobežošanas pasākumiem ir invadēto lapu kompostēšana. Vienīgi jānodrošina komposta kaudzes pilnīga noklāšana ar augsni vismaz 10 centimetrus biezā kārtā. Atcerieties, lai nepieļautu pāriemoties kompostēšanu, izveidoto komposta kaudzi nākamajā gadā nedrīkst atsegt ātrāk nekā maija beigās.

Citās valstīs savukārt par efektīvāku ierobežošanas līdzekli uzskata invadēto lapu sadedzināšanu. Vēl raibkodes ierobežošanai varētu lietot insekticīdus, taču tas ir apgrūtināts koku lielā augstuma dēļ vai tāpēc, ka parasti tie atrodas pilsētās vai laukos dzīvojamo māju tuvumā.

Latvijā iekopj arvien vairāk ābeļdārzu

Latvijā audzēts ābols arī ziemā smaržo pēc saules, vēja un lietus, tas ir dzīvs. Par šīm lietām pārliecinās arvien vairāk cilvēku un veikalos augļu daudzveidīgajā klāstā labprātāk izvēlas vietējos dārzos augušos ābolus. Tas lauksaimniekus mudina aktīvāk nodarboties ar augļkopību.

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka ābeļdārzu kopējā platība 2012. gadā bija 2,4 tūkstoši hektāru, kas ir par 85% lielāka nekā 2007. gadā, kad tika veikts iepriekšējais ābeļu stādījumu apsekojums. Šajā platībā aug vairāk nekā 1,3 miljoni ābeļu — tie ir komercdārzi jeb platības, kuru raža pilnībā vai galvenokārt paredzēta tirgum.

45% ābeļdārzu platību un 71% no ābeļu kopskaita iestādītas pēdējo 15 gadu laikā. Tajā skaitā pēdējo piecu gadu laikā jauno dārzu platības pieaugušas par 7%, bet ābeļu skaits palielinājies par 10%. Var secināt, ka 47% stādījumu un 22% ābeļu kopskaita ir vecāki par 25 gadiem.

Vidēji ābeļdārzos vienā hektārā aug 558 ābeles, bet atsevišķos stādīšanas laika posmos stādījumu blīvums ir atšķirīgs. Pirms pieciem līdz 14 gadiem stādītajos dārzos vidēji vienā hektārā aug 894 ābeles, kamēr dārzos, kas vecāki par 25 gadiem, tikai 262 augļu koki. Tas nozīmē, ka jaunākos dārzos tiek stādītas šķirnes, kam nepieciešama mazāka augsnes platība.

No pēdējo gadu laikā stādītajām šķirnēm po-

pulrākā ir 'Auksis' (15% no ābeļu kopskaita), 'Antej' (6,6%), 'Belorusskoje Maļinovoje' (4,9%), 'Sinap Orlovskij' (4,7%), 'Lobo' (4,6%). Pēdējā laikā ievērojami vairāk ir stādītas šķirnes 'Antonovka' (3,8%) ābeles.

Aglonas bazilikā atcerējās Romas pāvesta Jāņa Pāvila II vizīti Aglonā

Aizritējuši 20 gadi kopš Latvijā, Aglonā viesojās Romas pāvests Jānis Pāvils II. Par godu šim nozīmīgajam un aizkustinošajam notikumam Aglonas bazilikā 9. septembrī tika rīkots atceres pasākums. Bazilikā tika celebrēta īpaša svētā Mise. Par to stāsta Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Jānis Pāvils II Latvijā uzturējās no 1993. gada 8. – 10. septembrim.

Aglonas bazilikas priesteris Daumants Abrickis vēsta, ka uz 20-gades atceres sarīkojumu bija ieradies arī Juris Vectirāns, Latvijas Republikas Nacionālo Bruņoto spēku rezerves ģenerālis, kuram 1993. gadā bija uzdots ļoti svarīga un atbildīga misija – sagatavot visu nepieciešamo pāvesta vizītei, rūpēties par Svētā tēva drošību.

Atmiņā daudziem ir palicis brīdis, kad pāvests pabrauca garām savā papamobilī, sirdīs bijis savāds satraukums. Tas bija neapzināti, bet patiesi, jo Romas pāvests Jānis Pāvils II bija garīgi

tīrs, sirsnīgs cilvēks, kurš spēja apkārtējos dziļi un labestīgi iespaidot.

Izskanēja stāsti par to, kādu iespaidu katra dzīvē atstājusi satikšanās ar vienu no izcilākajiem sava laika svētajiem, kādas emocijas un domas pārņēma ikvienu, kurš vēl arvien atceras dienu pirms divdesmit gadiem. Romas pāvests Jānis Pāvils II cilvēku atmiņā ir palicis kā izcils Dieva vārda sludinātājs, kas uzsvēra lūgšanas nozīmi, vērsanos pie Dieva un klausīšanos Dievā.

Ik gadu no 8. līdz 10. septembrim katoļu baznīcā svin atceres dievkalpojumus par godu šim notikumam.

Desmitajā gadadienā kopš Svētā tēva vizītes Baltijas valstīs tika izdota grāmata, kurā apkopotas visas uzrunas, ko Svētais tēvs sacīja šī apmeklējuma laikā: ieradoties Latvijā, Svētā Jēkaba katedrālē, Rīgas Domā, svētajā Misē Mežaparkā, svētajā Misē Aglonā, Latvijas Universitātē un atvadoties no Latvijas.

Atvadoties no Latvijas, Romas pāvests Jānis Pāvils II savā uzrunā toreiz uzsvēra: "Drīz atstāšu latviešu zemi, kas mani uzņēma tik viesmīgi. Paturēšu atmiņā –

● Fotohronikās Jānis Pāvils II redzams kā sirsnīgs, iejūtīgs un pretimnākošs cilvēks.

un it īpaši sirdī – to, ko šajās dienās pārdzīvoju kopā ar jums: ticības apliecināšanu Euharistijas svinībās Mežaparkā un Aglonas dievnāmā, brālības izjūtu lūgšanas brīžos kopā ar citu kristīgo

Baznīcu pārstāvjiem, lielas un kopīgas cerības izpausmi, tikšanos ar kultūras pasauli, kas notika vakar vakarā Rīgas universitātē, tikšanos ar biskapiem un priesteriem, ar garīgo ordeņu brāļiem

un māsām, ar semināristiem. Paturēšu savā sirdī arī grūtības, kas nomoka jūsu zemi, un solu lūgt no Dieva jums tālredzību, gudrību un nepieciešamo drosmi tās pārvarēt."

Aglonā pieejams tūrisma inventāra resursu punkts

Mēnesi ilgajā labdarības projekta *LabieDarbi.lv* interneta balsojuma konkursā, kurš norisinājās no 1. līdz 31. augustam, 15 projektu konkurencē Aglonas biedrības "Ideju Strops" projekts bija viens no četriem veiksmīgajiem, kurš ar *SMScredit.lv* atbalstu saņēma vēlamu finansējumu Ls 3000 apmērā sava mērķa realizācijai – tūrisma inventāra resursu punkta izveidei, informē *LabieDarbi.lv* jaunākā projektu vadītāja Anete Mietule.

Aglona ir populārs tūrisma objekts Latvijā, tāpēc, lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par tūrisma aktivitātēm, biedrībai "Ideju Strops" radās doma par tūrisma inventāra resursu punkta izveidi, kurš tūrisma aktivitāšu organizēšanai un īstenošanai būtu pieejams ikvienam novada iedzīvotājam, pašvaldības iestādei vai organizācijai. Tā kā tūrisma inventārs ir dārgs, un biedrībai "Ideju Strops" nebija nepieciešamā finansējuma tā iegādei, biedrības pārstāvji ar savu projekta pieteikumu vērsās pie labdarības projekta *Labie-*

Darbi.lv, kurš ik mēnesi interneta balsojuma konkursa rezultātā finansiāli atbalsta uzņēmīgus Latvijas iedzīvotājus viņu sapņu un ideju realizācijā.

Par dalību balsojuma konkursā biedrības pārstāve Laura Mežiniece stāsta: "Ar labi padarīta darba sajūtu noraušam sviedrus no pieres un priecājamies par gūtajiem panākumiem. Balsošanas process izvērtās spraigs un interesants, kurā tika iesaistīti gan radi, gan draugi, gan kolēģi. Balsu vākšanas procesu vēlos salīdzināt ar kamolu... lai sasniegtu mērķi tas visiem lika satīties vienā lielā kamolā, jo tikai ciešs un neatlaidīgs darbs liks kamolam tīties arvien lielākam un lielākam. Jo lielāks kamols, jo lielāku kopības spēku izjutām, jo stingrāks pavadīens, jo spēcīgāku pārliecību guvām – mēs darīsim visu, lai iegūtu finansējumu. Mūsu pārliecības un kopīga darba rezultātā arī veiksmīgi tika iegūti vēlamie līdzekļi."

Lai Latvijā tiktu realizēti vēl vairāk labu darbu un nozīmīgu projektu, ikviens idejas autors ir

● Tūrisma inventāru tagad varēs izmantot iedzīvotāji, iestādes un organizācijas.

aicināts piedalīties *LabieDarbi.lv* projektu konkursā, lai gūtu līdz Ls 5000 lielu finansējumu savas

idejas realizēšanai. Projekta trīs gadu pastāvēšanas laikā ar *SMScredit.lv* atbalstu realizēti jau

vairāk kā 190 projekti no visas Latvijas.

Preiļos norisināsies Starptautiskais ielu deju festivāls — konkurss "Royal Jam 2"

28. septembrī Preiļu Valsts ģimnāzijā norisināsies ielu deju festivāls — konkurss "ROYAL JAM 2", informē Preiļu novada jaunatnes lietu speciāliste Santa Ancāne.

Festivāls notiek jau otro gadu un to organizē aktīvs Preiļu jauniešu un hip hop kultūras pārstāvis Nikīta Turubanovs. Šogad festivāls pulcina daudz plašāku dalībnieku loku no visas Latvijas un ārzemēm. Šajā gadā savu deju

māku uz Preiļiem atbrauc pārādīt arī ciemiņi no Lietuvas un Polijas.

Dejošana mūsdienās ir ļoti populāra, un varētu pat teikt, ka piemērota visām vecuma grupām, lai gan visbiežāk tieši ar ielu deju stili aizraujas bērni un jaunieši. Ar ielu dejušanu un hip hopa kultūru saistās breikošana, didžejošana, graffīti un arī repozācija. Hip hops ir arī viens no mūzikas žanriem, ar ko aizraujas mūsdienu jaunieši visā pasaulē. Šis mūzikas un kustības stils

aizsākās ap 1970. gadu. Tā aizsācēji bija afroamerikāņu izcelsmes amerikāņi, kuri mācījās gan breikot, gan repot, gan zīmēt graffīti uz māju sienām un citur pilsētā. Hip hopa sacensības toreiz notika uz ielām un hip hops tika nosaukts par *ielu dejušanu*. Šai kultūrai radās arī savs ģērbšanās stils. Kustības tiek balstītas uz mūzikas ritmu, ko apgūst pakāpeniski un ilgstoši. Hip hopa mūzikai ir ļoti daudz žanru, un katra žanra kustības atšķiras gan fiziskā, gan vizuālā ziņā. Hip ho-

pa kultūra ir viena no visizplatītākajām jauniešu subkulturām pasaulē.

Paralēli hip hopa kustībai citās Amerikas pilsētās un vietās radās citi ielu deju stili un kultūras – break dance, house dance, rave dance, elektronik dance, jumpstyle, punk dance u.c. ielu deju veidi.

Festivālā "Royal Jam 2" Preiļos tiks pārstāvēti trīs ielu deju stili divās kategorijās — iesācējiem un profesionāļiem: break dance,

hip hop un house dance stils. Dalībnieki tiks pārstāvēti dažādās jauniešu vecuma grupās no 10 līdz 25 gadiem.

Pasākumu vērtēs kompetenta žūrija triju cilvēku sastāvā. Katrā no pārstāvētajiem deju stiliem tiks izvērtēti un nominēti labākie dejotāji divās kategorijās – labākais iesācējs un labākais deju profesionālis.

Uz tikšanos Starptautiskajā ielu deju festivālā "Royal Jam 2" Preiļos 28. septembrī!

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Izglītības un zinātnes ministrs Riebiņu un Preiļu novados

Sākums 1. lappusē.

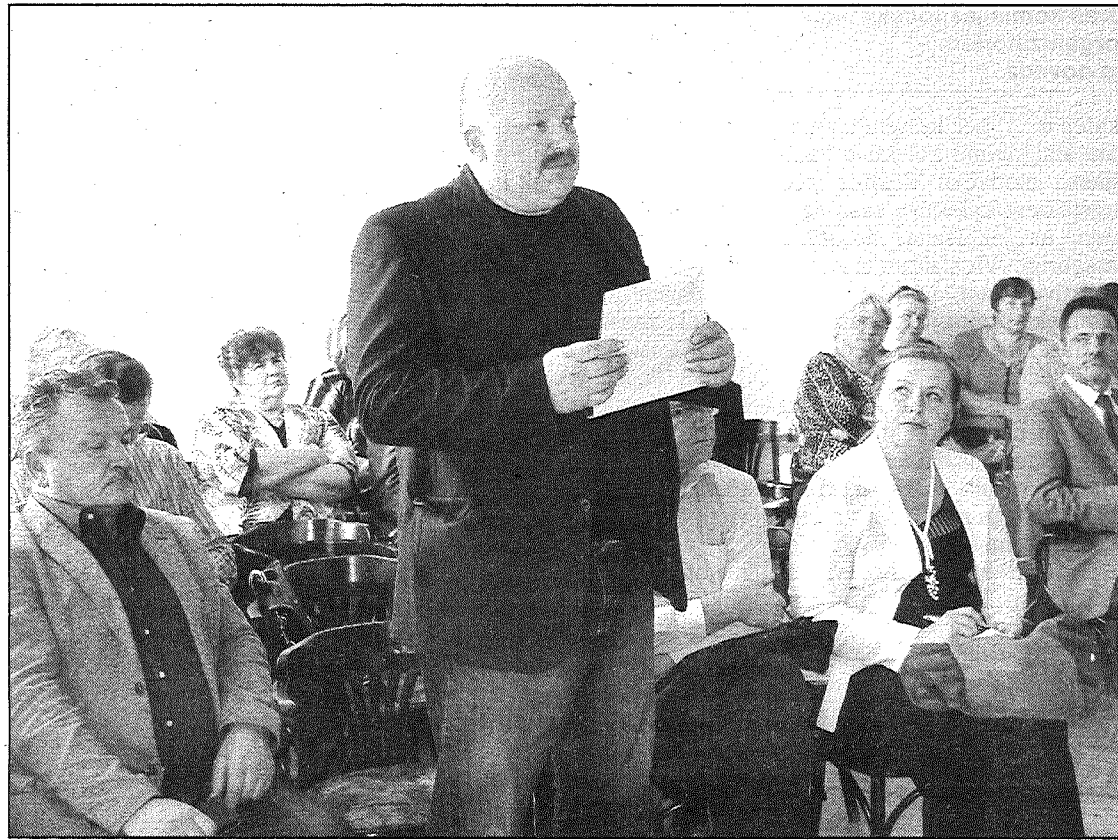
Tam par šķērslī kļuva tas, ka normatīvā bāze nebija sakārtota. Šie divi uzdevumi — minimālās likmes paaugstināšana visiem pedagogiem un piemaksu par pakāpēm piešķiršana tiem, kam tas pienākas, arī ir vissvarīgākie jautājumi ministrijas darba kārtībā attiecībā uz pedagogiem, teica Vjačeslavs Dombrovskis.

Pedagogu atalgojums ir zems, jo diemžēl krīzes gados vislielāko finansējuma samazinājumu piedzīvoja tieši pedagogi, izglītība un zinātne. Piemēram, Igaunijā izglītība un zinātne netika piedzīvojuši šādu līdzekļu apgrīšanu. No vienas puses — nepietiekams finansējums, ļoti liela nevienlīdzība atalgojumā, jo skolotājiem, kas strādā skolās ar lielu skolēnu skaitu, uz vairāk nekā vienu likmi, ir ievērojami lielākas algas nekā mazajās skolās, bet no otras puses — aizrādījumi IZM adresē no Ministru kabineta, ka Latvijā vidējais skolēnu skaits uz vienu skolotāju ir ievērojami zemāks — 10 uz vienu pedagogu, kamēr citās valstīs šī attiecība ir 18 pret vienu, — arī šajā lietā ministrijai jāatrod līdzsvaru.

Citiem vārdiem sakot, Latvijā esot pārāk daudz pedagogu un skolu, bet līdz ar to valdība ar IZM neesot gatava runāt par tālāku finansējuma palielināšanu, kamēr netikšot veiktas skolu strukturālas reformas. Tāpēc ministrs katru piektdienu cenšoties apmeklēt reģionus, tikties ar skolotājiem, pašvaldību vadītājiem, lai iegūtu skaidrību par reālo situāciju skolās: vai mazs skolēnu skaits klasēs ir labi vai slikti, kas šajā sakarībā jādara. Reālā situācija ir daudz sarežģītāka, nekā tas šķiet no pirmā skatījuma, bet šādos apmeklējimos un sarunās pamazām noskaidrojās, kāda sistēma veidojama turpmāk, jo līdzšinējā finansēšanas sistēma «nauda seko skolēnam» nav sevi attaisnojoši. Tā ir jāpārskata un būtiski jāizmaina. Sistēma radīta krīzes situācijā, sasteigtā tempā dažu mēnešu laikā, un rezultātā esam tur, kur mēs esam, teica ministrs.

Visvairāk tiek domāts par sākumskolas posmu no 1. līdz 6. klasei, un par vidusskolas posmu no 10. līdz 12. klasei. Sākumskolas posmā mācību tehniskais aprikojums ir vienkāršāks, bez tam viens skolotājs var bērniem mācīt vairākus priekšmetus. Vislielākā priekšrocība ir tam, ka skolas ir tuvāk bērnu dzīvesvietai, jo septiņus — astoņus gadus vecu bērnu vest pusstundu vai stundu līdz skolai ir nepieņemami. Tieši pašvaldībām šajā ziņā galvenā teikšana par to, vai skolas saglabājamās. Savukārt vidusskolas, kas jauniešiem ir ceļš uz augstskolu, un kurās ir izteikta specializācija, jo skolotājs māca tikai sava priekšmetu, prasa daudz vairāk līdzekļu. Kaut vai attiecībā uz dabaszinību kabinetu aprikojumu, kam nepieciešami ievērojami materiālie ieguldījumi. Tiek nopietni domāts, lai tuvākajos gados vidējās izglītības posmā izdarītu ievērojamas izmaiņas, jo arī darba devēji pieprasa vairāk labi sagatavotu speciālistu dažādās jomās.

Mans mērķis šodien šeit ir uzklaut jūsu jautājumus, lai uzzinātu, ko jūs domājat un kas dara jums raizes, un sniegt arī atbildes, teica ministrs. Uzzināt, vai esam uz pareizā ceļa, vai arī kļūdāmies. Novērtēšu gan jūsu jautājumus, gan kritiku, mudināja ministrs.

● Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolas direktors Romāns Petrovs vēlējas saņemt atbildi no ministra par valsts dotāciju sadali sporta skolām. Foto: A. Šņepsts

Ministru apdāvināja

Viļānu novada pedagogu pārstāve Daiga Ceipīniece izteica pateicību ministram, jo beidzot esot sākus domāt par skolotājiem un par to, ka Vjačeslavs Dombrovskis ir ķeries klāt modeļa «nauda seko skolēnam» pārskatīšanai. Līdz šim notiekošais lidzinais «bērnu tirdzniecībai», kad skolas pirms 1. septembra cenšas pārvilnāt audzēkņus no citām mācību iestādēm. Ja

ministrija atbalstīs, ka bērni līdz 6. klasei varēs mācīties tuvāk mājām, tad ticu, ka pašvaldības spēš šīs skolas uzturēt, viņa teica, pasniedzot ziedus ministram. Grozu ar medus burciņām ministram dāvināja Galēnu pamatskolas direktore Gunita Strode, bet līdzīgu grozu ar dzērveņu burciņām — Rušonas pamatskolas direktore Janina Šelegoviča, piebilstot, ka ieteic ministrijai reformas vispirms kārtīgi pārdomāt.

Pedagogi strādā, skolas strādā, pašvaldība par mums rūpējas, un jūs redzat, ka mēs protam gan ciemiņus uzņemt, gan bērni sagatavoti, gan tiek uzturētas tās vietas, kur skola atrodas. Kas notiks, ja pazudīs tā vieta, kur bija skola ar 60 bērniem? Tas nozīmē, ka Latgale arī pazudīs, teica Rušonas pamatskolas direktore, piebilstot, ka nevajag reformēt tikai reformas dēļ, jo reformai jābūt ļoti dziļai. Tās pamatā vispirms jābūt izpētei, finansējumam un iespējamajam ieguvumam, un tikai pēc tam var kaut ko reformēt. Ļoti grūti direktoriem un pedagogiem ir kaut ko reformēt, ja tam nav materiāla seguma, jo pašvaldību maciņš nav tik liels, lai varētu katram palīdzēt.

Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns ministram pateicās, uzdāvinot nesen izdoto fotoalbumu par Lat-

gali (vizītes tālākā gaitā šāds fotoalbums ministram tika pasniegts arī Preiļos novada domes vārdā. Cerams, krāšņie izdevumi varbūt papildinās kādas skolas bibliotēku, kur tie nodērtu bērnu izglītošanai.) Dāvanu maišņus ar novada logo ministram un viņa pavadošajai ministrijas darbinieku komandai pasniedza arī Riebiņu novada domes izglītības jautājumu koordinatore Evelina Visocka. Ja ņem vērā, ka arī pirms tam skolēni ciemiņiem no ministrijas dāvināja origami tehnikā veidotus darinājumus un citus suvenīrus, tad ministra šāda apdāvināšana, kādu nebija nācies vērot citkārt valdības pārstāvju vizīšu laikā, maigi izsakoties, bija pārspīlēta.

Nebija pārdomāta arī vizītes laiku saplānošana. Nobide no sākotnēji paredzētā laika sastādīja divas stundas. Riebiņu vidusskolā saaicinātie novada pedagogi bija spiesti ilgi gaidīt līdz tam brīdim, kad notika tikšanās ar ministru. Pēc viņa uzrunas jautājumu uzdošanai laika neatlika, jo attiecīgi kavējās ministra ierašanās arī Preiļu novada domē, kur tikšanos gaidīja triju novadu — Preiļu, Vārkavas un Aglonas novadu pedagogi.

Preiļos darbs konstruktīvāks

Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, izpild-

direktors Vladimirs Ivanovs, domes izglītības, kultūras un sociālo jautājumu komitejas vadītāja Maruta Plivda, izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskis un pedagogi no trijiem novadiem pēc stundu ilgas gaidīšanas bija ar mieru izmainīt darba kārtību, atlikt novada prezentējošo daļu un ministra uzrunu, bet sākt ar jautājumu uzdošanu par daudzām interesējošām lietām. Preiļu novada sporta skolas direktors Romāns Petrovs interesējās par valsts dotāciju sporta skolām, jo sadales kritēriju jomā nav istas caurskatāmības. Vārkavas vidusskolas direktore Anīta Vilcāne ierosināja par dažādām ministrijas iecerētajām izmaiņām izglītības jomā skolām darīt zināmu jau laikus, pavasarī, nevis pirms 1. septembra, jo gan skolas, gan vecāki pa vasaru sagādā mācībām nepieciešamās lietas, kas pēc tam neder. Pedagogus tāpat interesēja jautājumi par padomju laikā iegūtās augstākās izglītības pielīdzināšanu maģistra grādam. Tika izteiktas pārdomas par modeļa «nauda seko skolēnam» nepiemērotību, kritika par to, ka, uzsākot jauno mācību gadu, skolām nav zināms pedagogu finansējums un līdz ar to slodžu apjoms, kā arī pārrunātas citas lietas.

Vizītes tālākā gaitā izglītības un zinātnes ministrs Vjačeslavs Dombrovskis apmeklēja Preiļu pirmsskolas izglītības iestādi «Pasaciņa», Preiļu novada bērnu un jauniešu sporta skolu, novada bērnu un jauniešu centra tehniskās jaunrades nodaļu, Preiļu Valsts ģimnāziju un iepazīs ar to darbu. «Pasaciņā» šajā mācību gadā darbojas 17 grupas, kopējais audzēkņu skaits iestādē ir 332, no viņiem — piecgadīgie un sešgadīgie audzēkņi — 151. Strādā 43 pedagogiskie darbinieki, 38 — tehniskie. Sporta skolā darbojas piecas nodaļas, kurās iesaistīti 306 audzēkņi. Tehniskās jaunrades nodaļā darbojas piecas programmas ar 82 audzēkņiem, uz skolu bāzes — 10 programmas un 159 audzēkņi, bērnu un jauniešu centra galvenajā ēkā darbojas 13 programmas, kas aptver 428 audzēkņus. Preiļu Valsts ģimnāzijā šajā mācību gadā četras izglītības programmas izglītojas 211 audzēkņis.

Kā «Novadniekam» atzina aptaujātie pedagogi gan Riebiņu, gan Preiļu novados, atsevišķas lietas izglītības jomā un skolu dzīvē sasteigtības un vizītes piesātinātības dēļ palika neizrunātas.

L.Rancāne

Latvijas skolās notiks septītā Olimpiāde

Lai veicinātu jauniešu nodarbinātību un atbalstītu Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares attīstību, *Lattelecom Technology* sadarbībā ar *Microsoft Latvia* jau septīto gadu aicina skolēnus un studentus piedalīties IT Olimpiādē, informē *Lattelecom* sabiedrisko attiecību projektu vadītāja.

«Šobrīd Latvijā bez darba ir 22 procenti jauniešu jeb 9 procenti no visiem reģistrē-

tājiem bezdarbniekiem. Vienlaikus mums akūti trūkst IT jomas speciālistu, tādēļ uzņēmumi ir spiesti aicināt darbā ekspertus no ārvalstīm. *Lattelecom Technology* un *Microsoft Latvia* organizētā IT Olimpiāde ir iespēja jauniešiem parādīt savu varēšanu programmēšanā un iesaistīt arī savus draugus, jo uzdevumu izpildei būs nepieciešams strādāt komandā,» uzsver *Lattelecom Technology* valdes priekšsēdētāja Anita Mertena.

Microsoft Latvia ikdienā aktīvi strādā pie

jauniešu prasmju pilnveides un nodarbinātības veicināšanas. «Latvijā ir daudz spējīgu jauniešu un tehnoloģiju entuziastu, kuri gūst starptautiskus panākumus un atzinību. Esam gandarīti par iespēju sadarboties ar *Microsoft* partneri *Lattelecom Technology* kārtējās IT Olimpiādes organizēšanā, kas dos iespēju jauniešiem satikt domubiedrus, salīdzināt savas prasmes nacionālā līmenī un cīnīties par vērtīgajām balvām,» saka Ēriks Eglītis, *Microsoft Latvia* vadītājs. «Ļoti ceram, ka šī sadarbība

ļaus jauniešiem ielikt stabilu pamatu panākumu gūšanai arī starptautiskā mērogā!»

Pirmās kārtas uzdevumi būs pieejami IT Olimpiādes mājas lapā, sākot no 23. septembra. Darbus varēs iesniegt līdz 21. oktobrim, un tos vērtēs profesionāļu žūrija. IT Olimpiādes otrā kārtā norisināsies no 9. līdz 10. novembrim Rīgā, kur klātienē sacentīsies 12 labākās skolēnu un studentu komandas.

Papildu informācija: <http://\olimpiade.lattelecom.lv>.

Dzeja par mīlu, par rudeni un...

Septembris jau pusē, un aizritējušas arī Raiņa dienas — Dzejas dienas. Šogad Dzejas dienas Latvijā notika no 5. līdz 15. septembrim. Preiļu novadā viesojās dzejniece Amanda Aizpuriete, Daiga Lapāne un mūziķis Jānis Cirvelis. Interesanti un atraktīvi notika Dzejas stunda reģiona bibliotekāriem, kuras laikā atklājās daudz jaunu talantu. Bet 13. septembrī vakarstundā dzejas cienītāji tika aicināti uz vietējo autoru — Anitas Určas un Ritas Cvetkovas dzejas lasījumiem. Abu autoru dzeju vienojošais motīvs ir mīlestības tēma, aicinājums dzīvīt it visur meklēt mīlestību, asociējot šīs jūtas ar labo, balto.

Rita ar sirsnīgiem vārdiem atcerējās literatūras skolotāju Lūciju Ūzuliņu, kas iemācīja saskatīt dabas un valodas vienreizīgumu. Sākusi rakstīt jaunībā. Toreiz tā bijusi vien aizrašanās. Nu iedvesma atgriezies, šķiet, uz ilgu laiku. Ritas dzejas atslēgas vārdi ir maigums, ticība, ilgas, mīlestība, kas kā spožs pavēdiens stīgo no viena dzejoļa uz otru, variējas dažādās no-

skaņās un emociju spēkā. Viņai raksturīga pozitīva dzīves uztvere. Autore uzskata, ka katram ritam jābūt ar labu vārdu, mīlu dāvanīgu, ar vienkāršu labestību.

Anita sākusi rakstīt 90. gadu beigās. Viņas dzeja ir sabiedriskā, ar plašāku tematiku. Parādās filozofisku pārdomu dzejoļi — par dzīvības vērtību, cilvēka attieksmi pret sevi, vienotību ar Dievu. Autore aicina apstāties, ieklausīties sevī, izvērtēt dzīves gājumu. Ļoti svarīgi viņai tuvākie — ģimenes cilvēki. Ir arī dzejoļi par dzimto pusi, kuros izskan mīlestība pret Latviju. Anita mēģina dzejot arī latgaliski.

Ritas Cvetkovas pirmie dzejoļi bija lasāmi Preiļu novada literārajā almanahā «Sirdsbalsis», bet Anitas Určas — dzejas krājuma «Mana grāmata» devītajā sējumā.

Rita ar pseidonīmu Kima Broka vairākkārt publicējies «Novadnieka» literārajā lappusītē «Iedvesma». Anitas dzejoļus lasītājiem piedāvājam pirmo reizi.

Par muzikālo pavadījumu dzejas lasījumiem bibliotēkā gādāja Līga Gžibovska.

● Rita Cvetkova (no kreisās) un Anita Urča autorvakarā Preiļu galvenajā bibliotēkā.

Livānu novada centrālā bibliotēka aicina piedalīties akcijā “Tautas grāmatu plaukts”

Akcija “Tautas grāmatu plaukts” ir iespēja ikvienam dāvināt Latvijas Nacionālajai bibliotēkai vienu sev nozīmīgu un īpašu grāmatu, titullapā ierakstot veltījumu vai personisku stāstu, kas saistās ar šo grāmatu. Tā kopā ar vairākiem desmitiem tūkstošu citu iedzīvotāju dāvinātu grāmatu nonāks un tiks glabāta bibliotēkas jaunās ēkas ātrījā izvietotajā stikla sienā, kas sliesies piecu stāvu augstumā. Šī arhitekta Gunāra Birkerta projektētā stikla konstrukcija jeb plaukts būs arī viens no centrālajiem ēkas elementiem un pieejams ikvienam lasītājam.

Kāpēc dāvināt? — Mēs vēlamies, lai bibliotēkā būtu īpaša vieta, ko veidojuši cilvēki paši. Tāpēc mums ir svarīgi, lai grāmatā būtu stāsts, kas vēsta par katra individuālo vēsturi, par to, kas nav izlasāms enciklopēdijās, zinātniskos pētījumos vai rakstos. Par ikdienu, nejausībām, sajūtām vai uzskatiem. Par to, kas citādi nogrimtu laika plūdumā. Šo individuālo stāstu vai veltījumu varēs izlasīt cilvēki šodien un arī nākamās paaudzes, teic akcijas rīkotāji.

“Tautas grāmatu plaukta” saturs arī sniegs mums priekšstatu par attieksmi pret lasīšanu un kultūru nemierīgajā informācijas laikmetā.

Ikvienam dāvinātājam kopā ar grāmatu un stāstu Livānu novada centrālajā bibliotēkā tiek gaidīts līdz 1. novembrim. Grāmata var būt jebkurā valodā, un tās vecumam nav nozīmes.

Kā piedalīties akcijā «Tautas grāmatu plaukts»

Jāizvēlas īpaša, bet tikai viena grāmata jebkurā valodā, ko dāvināt Latvijas Nacionālajai bibliotēkai. Grāmatas vecumam nav nozīmes. Grāmatas titullapā jāieraksta vēlējums vai personisks stāsts, kas saistās ar šo grāmatu un tā jānogādā Livānu novada centrālajā bibliotēkā vai savai dzīves vietai tuvākajā bibliotēkā līdz 1. novembrim. Jāaizpilda dāvinājuma apliecinājums, un tas kopā ar grāmatu jānodod bibliotekāriem. Par piedalīšanos akcijā katrs saņems grāmatzīmi. Grāmata bez vēlējuma vai stāsta netiks pieņemta.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Anita Urča

tu esi tas pats, es arī tā pati,
mums zvaigznēs bij ierakstīts,
šajā dzīvē vienam otru satikt,
vai atceries pirmo nejauso tikšanās mūsu,
kad tu jokojot teici, nāc pie manis uz mūžu?
joks kā pasakā pārtapa īstenībā,
tas laiks, kad esam mēs kopā, ir mūsu!
jau mati mums abiem sirmo,
bet acis kā toreiz vēl jaunības degsme virmo,
smeļ un draiskojas mazbērni braši,
bet mēs joprojām esam tie paši,
skrien gadi, mēs ejam tiem līdz,
cik burvīgi.... tu man šorīt atkal saki,
mīļā saulīt, labrīt!

ja runā tev aiz muguras, tad vari tikai priecāties!
ja būtu pelēcīgs, tad tevi nemanītu,
garām paietu, pat neatskatītos!
tu esi pamanīts, prieks, kur tu rodies,
par tevi runā, par tevi domā, tu esi topāl
galvenais, paliec tu pats, esi vienmēr labā omā
liec prieku, mīlestību savā ceļa somā!
ļauj, lai reij, kas rej, tāda ir viņu daba,
jo tenkotāju dzīvē nav nekā laba,
ir citu dzīves viņiem gardais kumosīņš,
bet pašiem sava dzīve paiet garām,
ak vai, ak vai, ko nu lai darām?!
es tāpēc vēlu tenkotājiem izturību,
možu garu, lai var tenkot ar jaunu sparū,
lai nepietrūkst jums tenkošanā izdomas,
lai vienmēr “gardi kumosīņi” jūsu ēdienkartē uzrodas!

zeltains pieneņsaules plāvā kā debesis zied,
dzeguzīte atkal jau gadinus skaita —
nāk mirklis, pieskaras mums un tālāk iet,
draugs apstājies, padomā, vai tev ir jāsteidzas?
vai tiešām vēlies tu bez mitas vienmēr skriet?
ieskaties dabā, ir debesis ar zemi sadevušās rokās,
mums mīļi pretī smaids maija ziedonis,
bet novakars balta, balta migla klusiem soļiem ciemos nāk,
dzied jautrie sienāži, tiem līdz pat zemesvēzis savu dziesmu sāk,

ir laiks mums pašiem dzīvot mīlestībā dziedot,
tad spēsim paši sev un arī citiem istā brīdī piedot.

Sirmajā Londonā jau lazdas zied,
bet tālu tālumā, manā dzimtenē atkal snieg...
cik daudzi mēs šobrīd vēl neesam mājās
un kas zin, kā nu kuram mums citās zemītēs klājas?
bet zinu, lai vai kādā pasaules malā mēs būtu,
ilgu putni it visur mūs panāk...

un nav jāizliekas, ka guli, miega rūķis tāpat ciemos nenāk,
gribas atgriezties mājās, lai viss būtu pa istam, kā senāk...
sirmajā Londonā jau atkal lazdas jautri zied,
bet tālu, tālumā manā dzimtenē visbaltākie sniegi snieg...

Kima Broka

Atkal viens rudens

Atkal viens rudens ņem tavu roku,
pašūpo līdzī kļavlapu zeltam,
līdz pat debesu mākoņiem staltiem,
pamāj ar kastaņu brīnumiem saujās
ieber tev zīles saujās un raugās,
lai tu priecājies viņam līdzī,
kā saule smagnēji soļus liek
cauri mākoņu sapūstiem siliem

Vēl par agru rudeni

Vēl par agru rudeni,
tavās acīs būt,
vēl uz priekšu jāiet ir
sastapt laimi sev,
vēl ar kļavām saulainām
jāsacenšas ir,
kurām smaidi siltāki
šajā pasaulē,
vēl par mirkliem nākamiem
jāpasapņo ir,
lai tie nestu sirdsprieku
mums, kas gaismai tic,
vēl par saullēkšiem
un tiem, kam ir silta sirds,
dziesma jāaizdzied par to
kamēr dzīve rit

Miglā ietīnīs rīts

Miglā ietīnīs rīts
meklē tevi sapņos,
caur krāsu spēlēm
tavās acīs nāk diena

Atrod klusuma dzimas,
bezvējš apkārt ļauj sadzirdēt,
tavējos sirdspukstus,
mirkli pirms laika puķe zied

Šodien rudeni pasniedzu roku

Šodien rudeni pasniedzu roku,
tas nekas, ka tas pelēks un drūms,
lietus segenē ietīnīs smaids,
košās krāsas paslēpis ir

Vējā plīvo tam mati un koki,
visi līdzī tam piebalsot prot,
teic, ka neskumsti šobrīd, vēl sirdī,
mirkli laimīgi kritīs kā viens

Atmin dvēsele priekus un rodas
gaisma acīs, kas staro no sirds,
ejot tālāk un patiesi ticot,
atkal vasara sagaida mūs

DAUGAVPILS

Gardā un nāvējošā sēņu daudzveidība

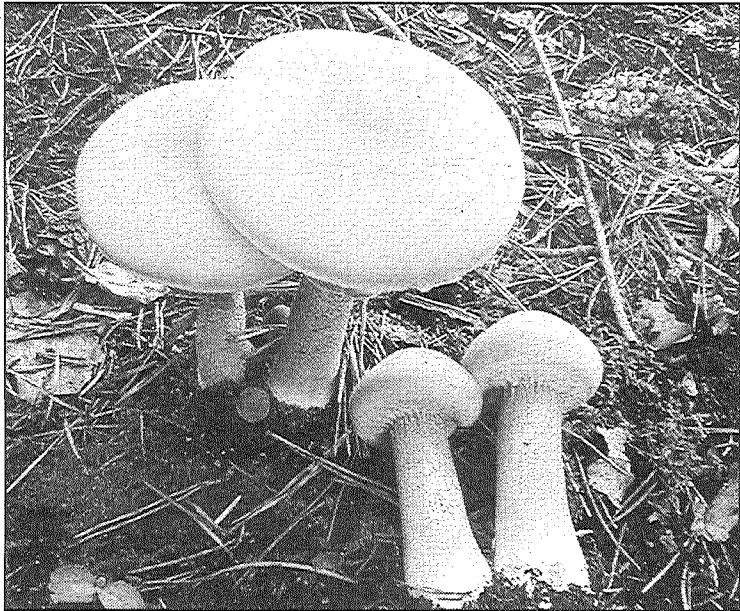
Iestājoties sēņu laikam, sākas periods, kad strauji pieaug saindēšanos skaits ar šīm dabas vēltēm. Iemesli ir dažādi — sēnes tiek nepareizi pagatavotas, neuzmanība sēņojot, kad grozā nonāk nezināma sēne, vai arī cilvēks, par spīti visām šaubām, nolemj papildināt savu grozu ar līdz šim nepazīstamām «delikatesēm».

Latvijas Dabas muzeja mikoloģe (mikoloģija — bioloģijas apakšnozare, kas pēta sēņu valsti) Inita Daniela 6. septembrī Daugavpils novadpētniecības un mākslas muzejā pastāstīja par sēņu daudzveidību Latvijā. Trīs dienas muzeja zālēs varēja apskatīt 148 ēdamu un neēdamu sēņu sugas, ko muzeja darbinieki bija savākuši dienu pirms izstādes atklāšanas.

Muzeja direktore Ruta Giptere pastāstīja, ka no astoņiem rītā līdz pulksten trijiem pēcpusdienā muzeja darbinieki «ķemmēja» Silenes mežu: «Katrš dalībnieks saņēma divus grozus: vienu — izstādes sēnēm, otru — sēnēm savām vajadzībām. Domāju, ka mūsu eksperiments bija veiksmīgs. Ārkotnēji mēs ziņojām, ka izstādē būs apskatāmas aptuveni 150 sēņu sugas, un mēs gandrīz trāpījām mērķi — 148 sugas.

Piederību sugai, kā arī to, vai sēne ir ēdama vai neēdama, noteica Inita. Arī es pēc izglītības esmu bioloģe, bet vajadzīga specializācija, pastāvīgi jābūt darba procesā, tāpēc ar to jānodarbojas profesionālim.»

Dabā ir sastopamas aptuveni 4000 sēņu sugas. Sēņu augšanas areālu nosaka meža tips, nevis ģeogrāfija. «Skujkoku mežā aug vienas sugas, lapu koku mežā — citas. Piemēram, ja egļu mežā kaut kur ieaudzis bērzs, ap to augs citas sēņu sugas, kas nav raksturīgas skujkoku mežiem,» stāsta Inita Daniela. «Parasti cilvēks vidēji vāc 20 — 30 sugu sēnes, dažkārt pats to nemaz ne-nojaušot. Ir sarkanās un dzeltenās bērzlapes, un cilvēkiem

● Zelta brūnsardzene, ar kuru eksperimentēja Dabas muzeja darbinieki.

šķiet, ka tas arī viss, bet to ir vairāk kā simts sugu, ir arī vairākas sviesta, apšu, bērza ķekus sugas.»

Tomēr neēdamu sēņu ir vairāk. Jo par sēnēm tiek uzskatītas ne tikai vairākuma ierastās cepurītes uz kātiņa, bet arī dažādi parazīti, pazemes sēnes utt. Inita Daniela iesaka ar sēnēm apieties ļoti uzmanīgi.

«Lietojiet uzturā tās sēnes, par kurām esat pilnīgi droši, ka tās ir ēdamas. Ja šaubāties, neaiztieciat tās, atstājiet. Daudzas sēņu sugas atrodas robežstāvoklī: tās itin kā driksst ēst, bet nepieciešama ilgstoša apstrāde, — vairākkārt jāvāra un jāmērcē. Turklāt daudz kas ir atkarīgs no cilvēka organisma. Viens apēd un saka, ka viss kārtībā, viņam šī sēne ir ēdama. Savukārt citam sākas gremošanas traucējumi.»

Inita Daniela pie galda, uz kura bija saliktas neēdamas un indīgas sēnes, paņēma skaistu sēni dzeltenīgā krāsā — zelta brūnsardzeni.

«Šī sēne ir iekļauta bīstamo sēņu grupā, lai gan mūsu darbinieki veica eksperimentu un to nogaršoja. Ko lai saka? Bija ne-icēšama smaka, turklāt vairākums iedzīvojās gremošanas

traucējumos. Un tikai viens teica, ka viss ir kārtībā. Bet kur ir garantija, ka tieši jūs būsiet tas laimīgais, kuram šī sēne neradīs veselības problēmas?»

Visindīgākā sēne izstādē — baltā mušmire. Ar vienu šādu sēni pietiks, lai nogalinātu 4 — 5 cilvēku ģimeni. Pierastākā sarkanā mušmire gan nenogalinās, bet tāpat sagādās pietiekami daudz nepatīkšanu.

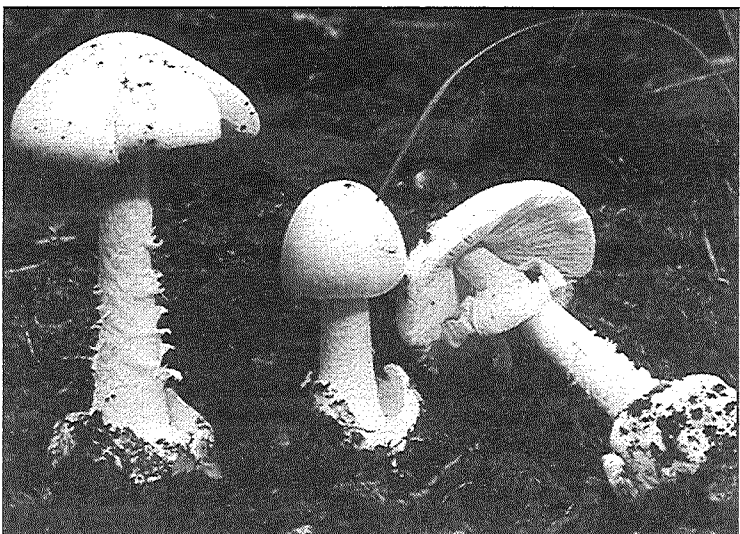
Saindēšanās ar sēnēm ir ļoti nepatīkama. Simptomi var izpausties pēc vairākām dienām, šāda veida saindēšanās ārstēšana ir ļoti ilgstoša. Saindēšanās ar sēnēm izraisa šausmīgas sāpes, cilvēks atrodas pie pilnas apziņas un mierīgi sagaidīt nāvi viņam neizdosies. Līdz pat pēdējam mirklim saglabāsies apziņa, ka tuvojās bojāeja.

Inita Daniela minēja vēl vienu piemēru par sēņu viltīgumu. Viņas iecienītākajai sēnei — tintenei, ko Inita Daniela labprāt lieto uzturā, piemīt viena īpatnība — trīs dienas pirms un pēc tās ēšanas nedrīkst lietot ne gramu alkohola. Citādi būs jādodas uz slimnīcu.

Izstāde bija aktuāla un tieši laikā. To apmeklēja gan skolēni, gan vecākā paaudze, kuriem

● Priežu bekas.

● Baltās mušmires — vienas no indīgākajām Latvijas sēnēm. Viena sēne spēj nogalināt četru — piecu cilvēku ģimeni.

sēņošanā ir lielāka pieredze. Divas vecāka gadagājuma kundzes interesējās, kas un kā jānogriež, jautāja par receptēm. Savukārt jaunieši pārsteigti secināja, cik daudz ir ēdamu sēņu, un rūpīgi pētīja indīgās sugas.

Un noslēgumā — mikoloģes svarīgākais padoms: «Nēeksperimentējiet!» Neuzticieties internetam, tur ir pārāk daudz

apšaubāmas informācijas, arī grāmatas nav drošākais avots. Parasti cilvēki orientējas pēc sēnes krāsas, paskatās bildīti, salīdzina, bet tās apraksts tā arī paliek neizlasīts. Identificēšana pēc krāsas nav drošākais veids, uzskata Inita Daniela. Krāsai var būt variācijas, tā var mainīties.

«Latgales Laiks»

VIDZEME

Lēdurgas Akotos pieķerts bumbieru zaglis — lācis

Kādas piecas dienas Lēdurgas Akotu mājas saimnieki Maija un Alnis Kalniņi no rītiem konstatēja, ka dārzā kāds izbradājis zāli, ēdis plūmes un bumbierus. Minējumi par to, kas to izdarījis, bijuši dažādi, bet kādudien vēlā vakarā pirms pusnakts sapratuši, — tas ir lācis.

— Arī iepriekšējās naktīs suns, izlaists ārā, ārdijās. Viņš dikti sargā mūsu dārzu. Domājām, ka iemaldījies kāds āpsis vai buks. Tovakar pēc pulksten 11.00 atkal tas pats lēmbasts, tikai tuvāk pie mājas. Izgājām ārā un pēc rēkoņas sapratām, ka suns aprej lāci. No rīta pfe kūts saskatījām skaidras lāča pēdas, — stāstīja Alnis.

— Tas ir pārdrošs vai nekaunīgs, ja nāk pagalmā, kad gaisma vēl logos, — minēja saimnieks.

Mulķis gan lācis nav bijis, — ēdis tikai

vasaras bumbierus, kas saldi kā medus, un arī saldās plūmes. Nav jau zēl, lai ēd, vienīgi tagad būs neomulīgi staigāt pa pašu pagalmu, sprieda Alnis. Nedaudz arī bažījoties, ka netiek nodarīts pāri suņupuiķam.

— Bet tas jau mums tāds klausīgs, kā pasaucu, atstājās no lāča. Tālāk par mūsu teritoriju arī parasti neiet. Ja lācis nāks vēlreiz, ietriksim mājās un būs sunim tepikītis, — pajokoja saimnieks.

Par lāča apciemojumu viņš informēja arī lēdurdzietī Mārtiņu Ozoliņu, kuram daudzviet izvietoti bišu stropi. Tos zvērs vēl nav mēģinājis apciemot, sacīja Mārtiņš. No vietejo mednieku nostāstiem viņš dzirdējis, ka lācis pa Aģes ezera mežiem dzīvojis visu vasaru, tur redzētas tā pēdas.

— Lielas! Tātad liels lācis, — viņš secināja.

Kā zināms, pekainis Latvijā ir īpaši aizsargājama suga. Ko var darīt, to satiekot? Troksni taisīt, noteica bitenieks.

«Auseklis»

Lācis Morē izposta bišu stropus

Lācis, kas nesen manīts Amatas novadā Zaubes, Nītaures pagastā un Mālpils novadā, paviesojies arī Siguldas novadā Morē. Siguldas novada pašvaldības vides aizsardzības nodaļas vadītājs Aivars Jakobsons apstiprina, ka nesen lācis pabijis Mores pagasta «Vitolos», kur saimniekam izpostījis vairākus bišu stropus. Viņš teic, ka pēdējo nedēļu laikā vairākās vietās atstātas lāča pēdas. «Bieži pienāk ziņas, ka lāči atkal kaut kur manīti. Ogotāji stāsta, ka manījuši brūkleņu mētras, kas rautas no zemes kušķiem ar visām sūnām. Tā cilvēki nedara. Skaidrs, ka šīs puses mežu masīvā, kas apvieno Nītaures, Zaubes, Mores un Mālpils pagastu, varētu būt apmetusies lāču ģimene, kas pārvietojas pa šiem pagastiem,» saka Aivars Jakobsons, piebilstot, ka lāčiem uz ziemu vajag uzbaroties, tāpēc nebrīnīsimies, ja parādīsies

ziņas par lielākiem postījumiem. Viņš arī lēš, ka rudens pusē lāčus pievilina ne tikai bišu dravas, bet arī ogas, zīles un augļi, kas nogatavojušies dārzos. Lācis ir plēsējs, tāpēc tā uzvedību, satiekot cilvēku, paredzēt ir grūti. Reakcija var būt gan bailīga, kā jau meža zvēram, gan agresīva kā plēsējam. «Ja tomēr gadās satikt lielo dzīvnieku, kas varētu būt bīstams, jāievēro daži padomi. Diezin vai uzbrukums notiks spēji un negaidīti. Lielākoties dzīvnieks vispirms cenšas pretinieku izzināt un nobiedēt. Ja cilvēks izturas nosvērti un mierīgi, dzīvnieks parasti atkāpjas,» zina stāstīt Aivars Jakobsons.

Mores pagasta pārvaldes vadītāja Zenta Bite vērtē, ka apkaimes ļaudis, redzēdami lāča nedarbu vai dzirdēdami runas par zvēra iespējamiem postījumiem, mežā vairs nejutās droši. «Domāju, daudziem tas liks atturēties no došanās mežā,» spriež Zenta Bite.

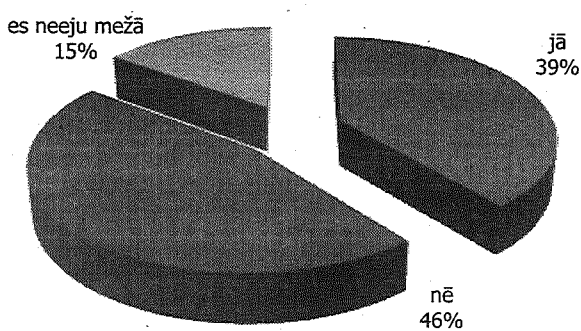
«Druva»

Aptaujas rezultāti internetā

(no 9. līdz 15. septembrim)

Vai tu esi apmaldījies mežā?

«Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

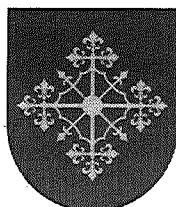
Form for private advertisements with grid for 'T ā l r .' and fields for name, address, and contact info.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds Adrese, tālr. Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Maksā Ls 0,40 (ar PVN).

12. septembrī Aglonā atklāta slēpošanas un nūjošanas trase

Aglonas novada dome sadarbībā ar Latvijas tautas sporta sociāciju visiem veselīga dzīvesveida cienītājiem... Pirmāis soļošanas pārgājiens sniedza spirdzinošu noskaņojumu...

Projekta partnerība Vadošais partneris: Eiroreģiona „Ezeru zeme” Latvijas birojs. Projekta partneri Latvijā: Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Maltas, Riebiņu, Ilūkstes pašvaldība.

Asociētais projekta partneris: Latvijas Republikas Veselības ministrija. Aglonas novada dome (projekta partnera) budžets: 56 109,60 EUR, t. sk. ENPI līdzfinansējums 90%...

2013. gadam. Vispārējais programmas stratēģiskais mērķis ir veicināt Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas robežu reģionu teritoriālo kohēziju... Programma aptver Latgales reģionu Latvijā, Paņevēžas, Utenas, Viļņas, Alītas un Kauņas apgabalu Lietuvā...

apvienot savu kompetenci, resursus un liktenus. Piedesmit gadus ilgā paplašināšanās perioda laikā tās ir kopīgiem spēkiem izveidojušas stabilitātes, demokrātijas un ilgtspējīgas attīstības zonu...

Paziņojums par ES

Eiropas Savienību veido 28 dalībvalstis, kas nolēmušas pakāpeniski

Par šīs publikācijas saturu ir atbildīga Aglonas novada dome un tā nekādā veidā nevar tikt izmantota, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

Z.Ločmele, Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

● Apmaksāts laukums.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

17. un 18. septembrī augošs Mēness. II Mēness fāze. Mēness atradies šajās dienās Zivju zīmē. No 19. līdz 24. septembrim pilnmēness. III Mēness fāze. 19., 20., 21. septembrī Mēness atradies Auna zīmē; 22., 23. septembrī Mēness atradies Vērša zīmē; 24. septembrī — Dvīņu zīmē.

17. septembris ir 13. Mēness diena, 18. septembris — 14. Mēness diena, utt.

17. septembris — jāvairārs no alkohola lietošanas — šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt lielākas problēmas. Čika laiks 00.00 — 17.00.

18. septembris — īpaši veiksmīga diena tiem, kuri jautas un pajautas uz to, ka viss notiek istajā laikā un vietā. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūram, masāžai. Sodien īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai mierīgi atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu.

19. septembris — no plkst. 08.30 līdz 19.30 vēlams atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika — viegli sagremojamu, liesu ēdienu. Čika laiks 14.00 — 20.00.

20., 21. septembris — nav vēlams karsēšanās saunā, sauļošanās soljārijā.

23. septembris — čika laiks 10.00 — 24.00.

24. septembris — jāvairārs no alkohola lietošanas — šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt lielākas problēmas.

Šonedēļ populārākie vārdi — Māris un Vera

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir Māris (13439), savukārt no sieviešu vārdiem — Vera (7464).

16.09.2013. - 22.09.2013. vārda dienas svini:

Table with columns: Datums, Vārds, skaits, T.s. dzimuši šogad, Rīga, Rīgas rajons, Citur Latvijā. Lists names like ASJA, ASNATE, DĀGS, VERA, VAIRA, VAIRIS, LIESMA, ELITA, ALITA, VERNERS, MUNTIS, GUNTRA, MARIANNA, GINTERS, MODRIS, MATISS, MARISS, MĀRIS, MAIGURS, MĀRICA.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

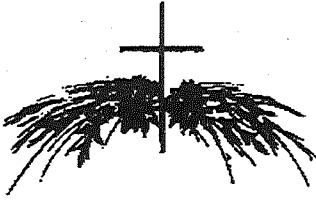
SIA "Mortars" iepērk skuju koku un lapu koku TARAS KLUČUS

- lapu koku tara no 14 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
- skuju koku tara no 12 līdz 24 cm – 25 Ls/m³
- lapu un skuju koku tara no 24 cm – 28 Ls/m³

Piegādes vieta: "Latgran" teritorijā, Ūdrīšu pag., Krāslavas nov.
Mob. tālr. 26624477.

20. septembrī pie t/c "Oga" Preiļos pārdos kvalitatīvu gultas veļu no Igaunijas, spilvenus (Ls 1,50-2,50). Plaša izvēle.

SIA „Dubiki” iepērk cūkas dzīvsvārā.
Tālr. 26499013.

Es aizeju un tomēr palieku —
Gan baltajā saulē, gan zilajā jūrā,
Gan šalcošā vējā.
Es esmu pie jums...

Mēs klausījot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.

Lai mūsu klusa un patiesa
līdzjūtība palīdz pārvarēt bēdu
smagumu Jāņa BOGDANOVA
ģimenei, viņu mūžības
ceļā pavadot.
Sociāldemokrātiskā partija "Saskaņa"

Sērojam kopā ar ilggadējā,
bijušā apvienības "Apsardze"
darbinieka Jāņa BOGDANOVA
tuviniekiem, viņu mūžībā
pavadot.
Bijušie darba kolēģi

Uzpūš vējš un pārrauj sveces mūžu,
Aust diena un pārrauj zvaigznes
mūžu,
Krit zvaigzne un pārrauj cilvēka
mūžu.
Izsakām līdzjūtību tuviniekiem,
Jāni BOGDANOVU
mūžībā pavadot.
Preiļu novada dome

Daudz darbiņi padarīti,
Daudz soliņi iztecēti,
Lai nu viegli Zemes māte
Parklāj savu sēģeniti.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Pēterim Bernānam,
MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu 1. pamatskolas kolektīvs

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirkus, cūkas. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

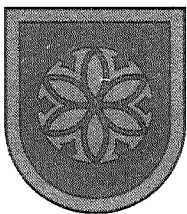
SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirkus. Svāri. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20207132.

Riebiņu novada iedzīvotāji pievēršas veselīgam dzīvesveidam

Šo projektu finansē Eiropas Savienība
This project is funded by the
European Union

Veselība, kā zināms, ir viens no dzīves stūrakmeņiem ikvienam cilvēkam, taču mūsdienās arvien biežāk sastopamies ar veselības problēmām ne tikai vecāka gājuma cilvēkiem, bet arī bērniem. Tāpēc Riebiņu novada dome sadarbībā ar Latvijas Tautas sporta asociāciju šī gada 11. septembrī rīkoja pasākumu par veselīgu dzīvesveidu – lekcijas par fizisko aktivitāšu, uztura un ēšanas nozīmi veselības saglabāšanā un slimību profilaksē, kā arī notika nūjošanas praktiskā apmācība Riebiņu pils parkā.

Par nūjošanu kā efektīvu veselīga dzīvesveida sastāvdaļu šajā dienā tika runāts apzināti – Riebiņu novada dome isteno Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārobežu sadarbības programmas 2007-2013 projektu „Veselīga dzīvesveida veicināšana Latvijas un Baltkrievijas pārobežas reģionos”/”Move for life” (LLB-2-255). Projekta ietvaros tika uzsākta pilotaktivitāte „Veselīgs dzīvesveids” – pieci Riebiņu novada iedzīvotāji nūjos vai ziemā slēpos veselu gadu vismaz divas reizes nedēļā, pārbaudīs veselību pirms aktivitāšu uzsākšanas, pēc pusgada un pēc gada. Kopā ar projekta pilotaktivitātes dalībniekiem pasākums pulcēja gandrīz 40 Riebiņu novada iedzīvotājus, kas pēc pirmā nūjošanas pārgājiena rudenīgajā Riebiņu parkā bija ļoti gandarīti un izteica vēlmi turpināt šo nodarbošanos arī turpmāk, organizējot pat nūjotāju klubus.

Projekts tiek īstenots Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas Pārobežu

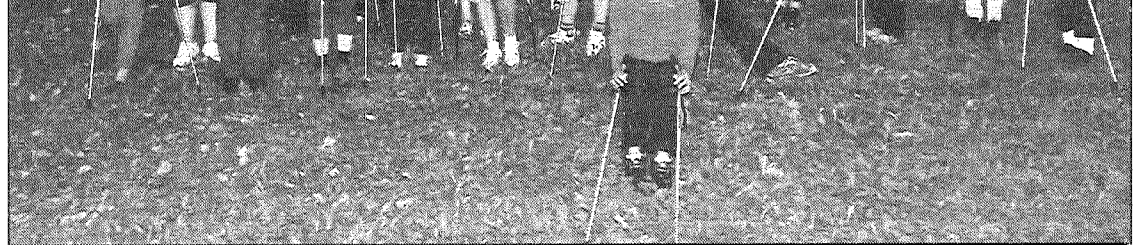
sadarbības programmas 2007-2013 ietvaros. Tā mērķis ir paaugstināt dzīves vides kvalitāti vietējiem iedzīvotājiem un palielināt Latvijas un Baltkrievijas pārobežas teritorijas pievilcību, attīstot aktīvā dzīvesveida infrastruktūru, uzlabojot vietējo iedzīvotāju un tūristu veselību Latvijas un Baltkrievijas pārobežas reģionos, palielinot āra sporta aktivitāšu iespējas.

Projekta ietvaros katrā no deviņām pašvaldībām – projekta partneriem tiks izveidotas slēpošanas un nūjošanas trases. Riebiņu novadā tās būs trīs – Rušonas pamatskolas stadionā (0,5 km), Riebiņu vidusskolas stadionā (1 km) un apgaismota trase Dravnieku pamatskolas stadionā (1,5 km). Projekta ietvaros jau uzstādīts apgaismots trasei Dravnieku pamatskolas stadionā, iegādāts slēpošanas un nūjošanas inventārs, kā arī aprīkojums (sniega motocikls, blietētāji, klasiskā soļa trases veidotājs, piekabe aprīkojuma pārvadāšanai) slēpošanas trašu uzturēšanai.

Pašvaldība ar sporta metodiskiem un skolu sporta skolotājiem ir apņēmusies organizēt inventāra bezmaksas izsniegšanu un uzturēt trases, lai ziemā būtu iespēja slēpot un sausajā sezonā nūjot iedzīvotājiem pieejamā laikā.

Papildus minētajiem darbiem un inventāra iegādei, projekta ietvaros notiks vairākas aktivitātes veselības un aktīva dzīvesveida veicināšanai, kā arī slēpošanas un nūjošanas popularizēšanai gan skolēniem, gan pieaugušajiem.

Ziemā skolēni no katra projekta

partnera mērosies spēkiem starptautiskās slēpošanas sacensībās trijos posmos – Novopolockā, Braslavā (Baltkrievija), kā arī Riebiņu novadā Dravnieku pamatskolas slēpošanas trasē. Pašvaldībai šo posmu paredzēts organizēt Dravnieku pamatskolas apgaismotajā stadionā nākamā gada janvārī. Preiļos paredzētas slēpošanas sacensības „Tautu draudzība” ģimenēm ar bērniem, kur kopīgā pasākumā ar sportisko garu, veicinot sportošanu brīvā dabā, piedalīsies 40 Latvijas un Baltkrievijas ģimenes.

Pārobežu iedzīvotājiem būs iespēja iegūt nepieciešamo informāciju un apgūt pareizu slēpošanas un nūjošanas tehniku. Projekta noslēgumā norisināsies starptautiska konference par veselīgu dzīvesveidu.

Projekta kopējais budžets: 600 841,37 EUR (422 273,71 LVL), t.sk. ENPI līdzfinansējums 90% – 540 757,23 EUR (380 046,34 LVL), nacionālais finansējums 10% – 60 084,14 EUR (42 227,37 LVL).

Riebiņu novada domes projekta kopējais budžets ir 54 990,00 EUR (38 647,19 LVL).

Projekts ilgs 18 mēnešus un noslēgsies 2014. gada septembrī.

Projekta partnerība: Vadošais partneris: Eiropas reģiona „Ezeru zeme” Latvijas birojs.

Projekta partneri Latvijā: Ludzas, Preiļu, Rēzeknes, Maltas, Riebiņu, Ilūkstes pašvaldība.

Projekta partneri Baltkrievijā: Braslavas rajona izpilddomdeja, Verhnevinskas izpilddomdeja, izglītības iestāde „Novopolockas Valsts olimpiskās rezerves skola”, Glubokoje rajona fizikultūras centrs.

Asociālais projekta partneris: Latvijas Republikas Veselības ministrija.

Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārobežu sadarbības programma ir Baltijas jūras reģiona INTERREG III B Kaimiņattiecību programmas IIIA Dienvidu prioritātes turpinājums 2007. - 2013. gadam. Vispārējais programmas stratēģiskais mērķis ir veicināt Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas robežu reģionu teritoriālo kohēziju, nodrošināt augsta līmeņa vides aizsardzību un ekonomisko un sociālo labklājību, kā arī veicināt starpkultūru dialogu un kultūras daudzveidību.

Programma aptver Latgales reģionu Latvijā, Pānevežas, Utenas, Viļņas, Alītas un Kauņas apgabalu

Lietuvā, kā arī Vitebskas, Mogiļevā, Minskas un Grodņas apgabalu Baltkrievijā. Kā programmas kopīgā vadības iestāde darbojas Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrija. Programmas oficiālā interneta vietne ir www.enpi-cbc.eu.

Eiropas Savienību veido 28 dalībvalstis, kas nolēmušas pakāpeniski apvienot savu kompetenci, resursus un likteņus. Piecdesmit gadus ilgā paplašināšanās perioda laikā tās ir kopīgiem spēkiem izveidojušas stabilitātes, demokrātijas un ilgtspējīgas attīstības zonu, vienlaikus saglabājot kultūru daudzveidību, toleranci un personiskās brīvības. Eiropas Savienība labprāt dalās savos sasniegumos un vērtībās ar valstīm un cilvēkiem aiz ES robežām.

Par šīs publikācijas saturu ir atbildīga Riebiņu novada dome un tā nekādā veidā nevar tikt izmantota, lai atspoguļotu Eiropas Savienības uzskatus.

Informāciju sagatavoja projekta „Move for Life” koordinatore Riebiņu novadā I.Šņepste

● Apmaksāts laukums.

PASMAIDĪSIM

Labi ģērbta dāma pienāk pie kuģa kapteiņa un jautā:

- Sakiēt, lūdzu, kāds zem mums dziļums?
- 300 metri.
- Fū! Man pateica, ka 3000, un es jau nobijos.

Virš žāvājas un pie sevis purpina:

- Gulēt, vai kā...
- Sieva:
- Vispirms — vai kā, bet pēc tam gulēt!

- Mačo! Mosties taču reiz!
- Rūtiņ! Ļauj taču brīvdienā drusku pagulēt!
- Rūtiņa laikam aizgājusi uz veikalu, es esmu viņas virs...

— Kā lai angļu valodā pasaka: «Sieva un sievasmāte aizbrauca uz vasarnīcu. Arī bērns panēma līdzī.»

— YES!!!

Man šķita, ka mans kaimiņš ir ļoti inteligents cilvēks, kamēr reiz es piezvanīju viņam četras no rīta.

Kafejnīcas apmeklētājs nikni uzrunā

viesmīli:

— Un jūs šo saucat par stipru kafiju? Viesmīlis:

— Protams. Jūs iedzērāt tikai malciņu un jau esat uzbudināts.

Vecenīte velk pa lauku ceļu ķēdi. Pienāk pie viņas zēns un jautā:

— Kāpēc tu velc to ķēdi? Vecenīte atbild:

— Pamēģini, dēliņ, to pastumt!